

Prilog 3

CILJEVI LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-A MEĐIMURSKI DOLI I BREGI ZA RAZDOBLJE 2023.-2027. GODINE, UKLJUČUJUĆI I DODANU VRIJEDNOST

1. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
OC: Integrativan razvoj područja LAG-a	Općim ciljem želi se doprinijeti razvoju živosti i otpornosti lokalne zajednice zajedništvom i razvojem prepoznatljivosti područja, jačanjem ključnih gospodarskih aktivnosti te razvojem lokalne infrastrukture i vlastitih ljudskih kapaciteta.	SC 1: Razvoj i promicanje poduzetničke dinamike i ljudskih potencijala za nova i održiva radna mjesta	Ovim ciljem postići će se jačanje razvoja poduzetništva u ključnim gospodarskim granama, posebno onim koji doprinose dodanoj vrijednosti područja, diversifikaciji proizvoda i usluga, otvaranju novih radnih mjesta te koje doprinose razvoju identiteta područja.
		SC 2: Povećanje kvalitete života i očuvanje resursa u lokalnim zajednicama	Ovim ciljem postići će se razvoj identiteta kohezijom lokalne zajednice te jačanjem povezanosti čitavog područja, poboljšanje dostupnosti usluga i razvoj društvenih inovacija radi jačanja ruralnih zajednica, dobrobiti svih stanovnika i posjetitelja.

Opći cilj LRS: Integrativan razvoj područja LAG-a

Područje LAG-a obuhvaća velik i raznolik prostor koji je potrebno povezati u jedinstvenu i prepoznatljivu cjelinu Međimurja. Područje je karakteristično po poduzetničkoj tradiciji, poljoprivredi i danas privlači sve više posjetitelja. Bez obzira na brojne razvojne prednosti područje karakterizira depopulacija, starenje stanovništva i iseljavanje mladih. Radi raspršenosti naselja sve veća je isključivost osjetljivih skupina društva ali i otežan razvoj poduzetništva i suradnje. U postizanju općeg cilja LAG će se posvetiti jačanju značajki razvoja utemeljenog na definiranim potrebama i lokalnim mogućnostima, jačanju međusektorskog i međugeneracijskog umrežavanja i suradnje, definiranju inovativnog, integriranog i diversificiranog pristupa lokalnom razvoju. Općim ciljem LAG želi, na mjerljiv

način, doprinijeti *Dugoročnoj viziji za ruralna područja* kao krovnoj horizontalnoj politici za razvoj ruralnih područja Europske unije, kao i doprinijeti cilju 5 Kohezijske politike EU: „*Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa*“ te trećem općem cilju Zajedničke poljoprivredne politike EU: „*Jačanje socioekonomske strukture ruralnih područja*“.

Specifični cilj 1: Razvoj i promicanje poduzetničke dinamike i ljudskih potencijala za nova i održiva radna mjesta

Područje LAG-a ima dugu poduzetničku tradiciju no i dalje mu nedostaje kvalitetni kako ljudski kapital tako i materijalna ulaganja u nove tehnologije koje povećavaju zaštitu okoliša, omogućuju povećanje otpornosti na klimatske promjene, prihodovnu održivost i konkurentnost u okruženju. U ovom razdoblju LAG se želi usmjeriti na povećanje ulaganja u ljudski kapital i jačanje poduzetništva u cjelini, s posebnim naglaskom na mikro i malo poduzetništvo posebno u poljoprivredi i s njom povezanim prerađivačkim djelatnostima, zanatstvu i turizmu, ali i u drugim djelatnostima koje su povezane sa njima te potrebama i inicijativama u lokalnim zajednicama. U poduzetništvu je potrebno međusobno povezivanje i nadgradnja te jačanje suradnje gospodarskih razvojnih dionika. Također, područje nema poznatih i definiranih brandova i prepoznatljivosti svojih jedinstvenosti koje nisu dovoljno valorizirane niti promovirane. Nedovoljna je informiranost o raznolikosti znanja i vještina te različitih komparativnih prednosti područja koje proizlaze iz iznimne prirodne i kulturne baštine, što je velik potencijal kako za razvoj turizma tako i brojnih aktivnosti vezanih za valorizaciju, interpretaciju te očuvanje okoliša i prirode kao elementarne osnove za održiv razvoj područja.

Tradicijska znanja i vještine bazirani na kulturnoj i prirodnoj baštini mogu predstavljati značajan turistički proizvod, a ujedno, mogu omogućiti prepoznatljive proizvode za lokalno stanovništvo i posjetitelje. Turistička ponuda, posebno u ruralnim područjima, nedovoljno je inventivna, povezana i prepoznatljiva. U svrhu razvoja poduzetništva LAG će poticati aktivnosti koje će doprinijeti aktiviranju vlastitih potencijala lokalnog okoliša i pridonijeti povećanju dodane vrijednosti, te očuvanju postojećih i otvaranju novih (uglavnom zelenih i digitalnih) radnih mjesta. LAG će poticati razvoj poduzetništva u primjeni inovativnih metoda i tehnologija u poljoprivredi kao i komplementarnim djelatnostima poljoprivrednim gospodarstvima i u lokalnim zajednicama, posebno onih koji iskorištavaju lokalne komparativne prednosti poput raspoložive radne snage, očuvanog okoliša i prirode, bogate kulturne i prirodne baštine, turizma, društvenog poduzetništva, lokalne samodostatnosti i sl. Važno je omogućiti razvoj novih djelatnosti koje će osigurati dodatne prihode poljoprivrednim gospodarstvima i ruralnom stanovništvu kao i omogućiti nova radna mjesta. Stoga je potrebno razvijati i poticati poduzetničku dinamiku, inovativne proizvode i usluge te s njome povezanu infrastrukturu i ljudski potencijal što će omogućiti jačanje tržišne konkurentnosti.

Specifični cilj 2 : Povećanje kvalitete života i očuvanje resursa u lokalnim zajednicama

Područje LAG-a, iako ima poboljšano stanje infrastrukture, u odnosu na prošlo razdoblje i dalje ima potrebu nastaviti s razvojem iste posebno u manjim ruralnim naseljima s ciljem opremanja i obnove sadržaja za djecu i mlade te starije članove društva. Pristup uslugama je ograničen stoga ih je potrebno dalje razvijati posebno putem novih tehnologija i inovativnih pristupa te sukladno potrebama lokalnih stanovnika, a kako bi se utjecalo na zaustavljanje rastuće depopulacije ruralnih zajednica. Razvoj male infrastrukture, javnih usluga i sadržaja, značajno će doprinijeti razvoju lokalnih sredina u svim segmentima, a posebno u svrhu postizanja održivog razvoja. Posebna pažnja će se posvetiti inovativnim pristupima i metodama jačanja međusobne suradnje i partnerstva na svim razinama i među svim sektorima i širokom krugu razvojnih dionika, kao i jačanju potpore osjetljivim društvenim skupinama kako bi im se pružila potpora u osnaživanju, zapošljivosti te aktivaciju i opći razvoj lokalnih zajednica. Ovaj cilj biti će usmjeren na razvoj usluga i male infrastrukture za rekreaciju i jačanje kohezije u ruralnim zajednicama, kao i na aktivnosti različitih programa i metoda koje omogućuju jačanje inkluzije svih stanovnika područja. Isto tako, jačanje svijesti stanovnika i posjetitelja prostora o potrebi zaštite okoliša i valorizacije, očuvanja i održivog korištenja prirodne i kulturne baštine jedni su od razvojnih prioriteta LAG-a, a koji vode jačanju identiteta područja i lokalnih stanovnika. Poboljšanje kvalitete života stanovnika lokalnih zajednica i očuvanje razvojnih resursa povezano je ujedno sa razvojem turističke ponude i diverzifikacije gospodarstva te stvara preduvjete za očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta.

2. Doprinos dodanoj vrijednosti LEADER-a koju LAG planira postići očitovati će se prvenstveno kroz potporu inovacijama (inovativnim pristupima) te poticanju sektorske i međusektorske suradnje (partnerski projekti), kao i jačem uključivanju osjetljivih društvenih skupina. Inovacija je horizontalna tema koja prožima cijeli LRS i provedbu LEADER-a u cjelini. Svrha LRS je stvoriti adekvatno okruženje koje će omogućiti potporu promicanju inovacija i inovativnih aktivnosti/projekata (operacija). Operacija odnosno projekt ima inovativne značajke na lokalnoj razini ako rezultira uvođenjem nove aktivnosti ili novog proizvoda ili nove/inovativne metode ili usluge na lokalnoj razini (ukupno područje LAG-a). Treba naglasiti kako je doprinos inovativnim i pametnim rješenjima u selima ujedno i jedan od kriterija doprinosa provedbi koncepta Pametnih sela.

Osnovni elementi primjene inovativnosti odnosno inovativnih značajki u lokalnom kontekstu sukladno članku 31. stavku 2. (d) Uredbe (EU) br. 2021/1060. za potrebe primjene u kriterijima odabira projekata (operacija) temelje se na:

- projektnim partnerstvima koja donose međusektorsku ili sektorsku suradnju različitih dionika u iznalaženju rješenja za razvojne potrebe područja LAG-a (partnerski projekti);
- potporom društvenim (socijalnim) inovacijama koje dovode do novih proizvoda i usluga kojima se rješavaju potrebe opće zajednice područja LAG-a, poput:
 - novih metoda i pristupa prijenosu znanja iz područja promicanja poduzetništva i poduzetničke kulture, uključujući društveno poduzetništvo te partnerstva
 - inovativnih pristupa i modernih, zelenih, praksi u području zaštite okoliša i prirode kao i implementacije aktivnosti biogospodarstva (bioekonomije)

- novih metoda i pristupa prijenosu znanja u području inovativne proizvodnje lokalne hrane i drugih lokalnih proizvoda, zelenih i digitalnih tehnologija, drugih aktivnosti područja, te u razvoju turizma
- društvenih inovacija koje razvijaju nove oblike i načine inkluzije osjetljivih skupina društva
- tehnoloških i ne-tehnoloških inovacija usmjerenih na nove tehnologije i metode koje omogućuju povećanje otpornosti na klimatske promjene, digitalizaciju i zelenu tranziciju.

U svrhu jačanja doprinosa dodanoj vrijednosti LEADER-a u elementu **poboljšanja rezultata i učinaka politike putem načela kriterija odabira** prednost će imati projekti (operacije) „zajedničkog korisnika“ te oni kojima se ostvaruje „zajednički interes“. **Zajedničkim korisnikom** u smislu provedbe intervencija LRS smatraju se gospodarska udruženja (zadruge, klasteri i dr.), organizacije civilnog društva ili javno-pravna tijela te pravne osobe (ustanove i/ili poduzeća u većinskom javnom vlasništvu). Zajedničkim korisnikom smatra se i provedba zajedničkih projekata, odnosno, ako se projekti (operacije) provode u sektorskom ili međusektorskom partnerstvu. Projekt odnosno operacija ima **Zajednički interes**, provodi li ga Zajednički korisnik i/ili ako je u kolektivnom interesu članova Zajedničkog korisnika i opće javnosti odnosno od dobrobiti za opću zajednicu. Takav projekt (operacija) treba biti više od zbroya pojedinačnih interesa članova Zajedničkog korisnika.